

**Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van
persoonsgegevens**

Advies wetgeving VTC nr. 2025/020 van 6 mei 2025

over

tekst van	Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene
titel	bepalingen inzake milieubeleid, wat betreft de toezichtopdrachten voor de personeelsleden van de Mestbank, en tot wijziging van de VLAREME van 28 oktober 2016, wat betreft de oprichting van het opvolgingsorgaan
roepnaam	(wijzigingsbesluit Mestbank en oprichting opvolgingsorgaan)
datum	zoals principieel goedgekeurd op 4 april 2025
trefwoorden	bewaartermijn; rechtvaardigingsgrond; categorieën persoonsgegevens en betrokkenen

De Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "de VTC");

Gelet op het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (hierna: "het e-govdecreet") inzonderheid artikel 10/4, §1;

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (hierna AVG), inzonderheid artikel 36, 4, artikel 57, 1, c) en artikel 58, 3;

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (hierna "WVG");

Gelet op het verzoek om advies van de heer Jo Brouns, Vlaams minister van Omgeving en Landbouw van 11 april 2025, ontvangen door de VTC op 11 april 2025;

Gelet op de behandeling op de zitting van 6 mei 2025;

Brengt op 6 mei 2025 het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De Vlaamse minister bevoegd voor Omgeving en Landbouw (hierna "de adviesvrager") verzocht om het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "VTC") over een ontwerp van besluit *tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende*

algemene bepalingen inzake milieubeleid, wat betreft de toezichtopdrachten voor de personeelsleden van de Mestbank, en tot wijziging van de VLAREME van 28 oktober 2016, wat betreft de oprichting van het opvolgingsorgaan (hierna “het Ontwerp”), zonder aanduiding van specifieke artikelen.

2. Aangezien de adviesbevoegdheid van de VTC op grond van artikel 10/4, § 1 van het e-govdecreet betrekking heeft op de verwerkingen van persoonsgegevens, is haar adviesverlening hiertoe beperkt.

Context

3. Met het decreet van 20 december 2024 tot wijziging van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018, en het Mestdecreet van 22 december 2006, werden een aantal bepalingen van het decreet betreffende het integraal waterbeleid en van het Mestdecreet gewijzigd.
4. Zo werden de regels in en rond oeverzones, zoals opgenomen in het decreet betreffende het integraal waterbeleid, gewijzigd en werd de verwijzing hiernaar in het Mestdecreet aangepast. Ook werd het opvolgingsorgaan, als overlegorgaan over de uitwerking van het mestbeleid in Vlaanderen, formeel in het Mestdecreet verankerd.
5. In navolging van deze wijzigingen beoogt het Ontwerp nu een aantal organisatorische aanpassingen door te voeren, zodat de doorgevoerde wijzigingen ook uitwerking kunnen hebben.
6. Meer bepaald wordt de toezichtopdracht voor de toezichthouders van de Mestbank aangepast, zodat deze nu betrekking heeft op de beide artikelen van het decreet betreffende het integraal waterbeleid die bepalen welke landbouwactiviteiten in de oeverzones langs waterlopen toegestaan zijn. Daarnaast wordt de samenstelling van het opvolgingsorgaan geregeld.
7. De volgende bepaling van het Ontwerp heeft betrekking op de verwerking van persoonsgegevens:

Art. 3.

In hoofdstuk 12 van hetzelfde besluit¹, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 22 december 2017, 30 maart 2018, 8 januari 2021 en 19 juli 2024, wordt afdeling 3, die bestaat uit artikel 12.3.1, vervangen door wat volgt:

“Afdeling 3. Het opvolgingsorgaan

Art. 12.3.1. §1. Er wordt een opvolgingsorgaan als vermeld in artikel 3, §9, 4°/1, van het Mestdecreet van 22 december 2006, opgericht.

Het opvolgingsorgaan bestaat uit de volgende leden:

- 1° één vertegenwoordiger van de Vlaamse minister, bevoegd voor de omgeving en de natuur;
- 2° drie vertegenwoordigers van de VLM, op voordracht van de VLM;
- 3° één vertegenwoordiger van de VMM, op voordracht van de Vlaamse Milieumaatschappij;
- 4° één vertegenwoordiger van het Agentschap voor Landbouw en Zeevisserij, op voordracht van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij;
- 5° één vertegenwoordiger van het Departement Omgeving, op voordracht van het Departement Omgeving;
- 6° zeven vertegenwoordigers van de erkende landbouworganisaties, waarvan minimaal één vertegenwoordiger uit de biologische sector, op voordracht van de erkende landbouworganisaties;
- 7° zeven vertegenwoordigers van de erkende milieu- en natuurorganisaties, op voordracht van de erkende milieu- en natuurorganisaties.

In het tweede lid wordt verstaan onder:

¹ de VLAREME van 28 oktober 2016

- 1° *Agentschap Landbouw en Zeevisserij: het Agentschap Landbouw en Zeevisserij, opgericht bij het besluit van de Vlaamse Regering van 15 september 2023 tot oprichting van een intern verzelfstandigd agentschap “Landbouw en Zeevisserij”;*
- 2° *Departement Omgeving: het Departement Omgeving, vermeld in artikel 29, §1, van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 juni 2005 met betrekking tot de organisatie van de Vlaamse administratie;*
- 3° *VMM: de Vlaamse Milieumaatschappij, vermeld in artikel 10.2.1 van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid.*

Een van de vertegenwoordigers, vermeld in het tweede lid, 2°, wordt aangewezen als de voorzitter.

Een van de vertegenwoordigers, vermeld in het tweede lid, 2°, wordt aangewezen als secretaris en beheert het secretariaat van het opvolgingsorgaan. De secretaris en de voorzitter kunnen niet dezelfde persoon zijn.

Bij afwezigheid van de vertegenwoordiger, vermeld in het tweede lid, 2°, die aangewezen is al voorzitter, neemt de vertegenwoordiger, vermeld in het tweede lid, 1°, het voorzitterschap op zich.

§2. De Vlaamse minister, bevoegd voor de omgeving en de natuur, benoemt voor elk lid, vermeld in paragraaf 1, tweede lid, een plaatsvervanger. De plaatsvervangende leden worden benoemd volgens dezelfde procedure als de procedure die gevolgd is voor de benoeming van de effectieve leden van wie ze plaatsvervanger zijn.

§3. Het opvolgingsorgaan zal een huishoudelijk reglement opstellen, waarin de volgende elementen bepaald kunnen worden:

- 1° *de plaats en de frequentie van de vergaderingen van het opvolgingsorgaan en de wijze waarop het opvolgingsorgaan volledig of gedeeltelijk digitaal kan vergaderen;*
- 2° *de wijze waarop de leden van het opvolgingsorgaan op de hoogte worden gebracht van een geplande vergadering;*
- 3° *de wijze waarop de agenda van de vergaderingen van het opvolgingsorgaan wordt bepaald;*
- 4° *de wijze waarop de notulen van de vergaderingen worden opgesteld en goedgekeurd;*
- 5° *de taken van de voorzitter en van de secretaris van het opvolgingsorgaan;*
- 6° *de mogelijkheid om, rekening houdend met de thema 's die vermeld zijn op de agenda van het opvolgingsorgaan, op vraag van minstens één lid van het opvolgingsorgaan, vertegenwoordigers van andere relevante organisaties of administraties evenals vertegenwoordigers uit de academische wereld of van onderzoekscentra of praktijkcentra uit te nodigen om deel te nemen aan vergaderingen van het opvolgingsorgaan;*
- 7° *de wijze waarop overleg wordt gepleegd over de agendapunten die op de agenda staan en de nadere bepalingen over de praktische werking van het opvolgingsorgaan, waaronder de wijze waarop, binnen het opvolgingsorgaan, geprobeerd zal worden om een consensus te bereiken voor de agendapunten die vermeld zijn op de agenda;*
- 8° *de procedure om het huishoudelijk reglement vast te leggen en te wijzigen.*

§4. Minstens over de volgende zaken wordt binnen het opvolgingsorgaan overleg gepleegd:

- 1° *het evalueren van het bestaande mestbeleid;*
- 2° *het vormgeven van aanpassingen aan het mestbeleid en aan mestactieplannen;*
- 3° *het verduidelijken en uitwerken van maatregelen in het kader van het mestbeleid;*
- 4° *het bespreken van de maatregelen die gelden op beschermingsstroken in het kader van waterkwaliteit en waterveiligheid;*
- 5° *de begeleiding van land- en tuinbouwers met het oog op het behalen van een betere waterkwaliteit;*
- 6° *het bespreken van de MAP-meetpunten;*
- 7° *het uitwerken van de principes “grondgebondenheid” en “veedichtheid”;*
- 8° *het bespreken en aktenemen van wetenschappelijk onderzoek in het kader van het mestbeleid;*
- 9° *het opvolgen van de maatregelen inzake grondloze tuinbouw;*
- 10° *het bespreken van maatregelen voor mestverwerkers en vergistingsinstallaties;*
- 11° *het bespreken van de goede bodem-, teelt- en bemestingspraktijken.*

- 12° *het verduidelijken van de auto-executieve maatregelen*
13° *het bespreken van de opstart van gebiedscoalities*

§5. De Vlaamse minister, bevoegd voor de omgeving en de natuur, kan de nadere regels bepalen over de invulling van de taken en de goede werking van het opvolgingsorgaan.”.

II. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. Voorafgaande toelichting

8. De VTC stelt vast dat de personen van wie gegevens worden verzameld en uitgewisseld minstens de volgende zijn: leden van het opvolgingsorgaan;

en dat het minstens de volgende gegevens betreft: contact- en identificatiegegevens, beroepsgegevens.

9. Het betreft informatie over natuurlijke personen met onder meer identificatiegegevens en dus gaat het om de verwerking van informatie over geïdentificeerde natuurlijke personen, zijnde persoonsgegevens zoals bedoeld in de AVG. De VTC gaat daarom na in hoeverre het Ontwerp in lijn ligt met de principes van het gegevensbeschermingsrecht.

2. Kwaliteit van de regelgevende grondslag

10. De wettelijke basis van het Ontwerp is het Mestdecreet van 22 december 2006, artikel 3, §9, 4°/1, dat luidt als volgt:

§ 9. De onder deze paragraaf vermelde definities zijn gerelateerd aan andere aspecten van dit decreet. Het betreft de volgende definities:

(...)

4°/1 opvolgingsorgaan: commissie, samengesteld uit vertegenwoordigers van de verschillende bij het mestbeleid betrokken middenveldorganisaties, zoals de landbouworganisaties en de milieuorganisaties, en de betrokken Vlaamse administraties, onder het voorzitterschap van een vertegenwoordiger van de Vlaamse minister van Omgeving, en waarbinnen overleg gepleegd wordt aangaande de uitwerking van het mestbeleid in Vlaanderen. De Vlaamse Regering bepaalt nadere regels;

(...)

11. Volgende bepalingen zijn relevant voor wat de verwerking van persoonsgegevens betreft (onderlijning VTC):

Artikel 4bis.

§1. De Vlaamse Landmaatschappij is de verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming, voor de persoonsgegevens die worden verwerkt voor de volgende doeleinden:

1° voor de uitvoering van de taken, vermeld in artikel 4, §1, waarmee de Vlaamse Landmaatschappij wordt belast;

2° voor het verlenen van erkenningen, in het kader van de verordening nr. 1069/2009, aan installaties die meststoffen bewerken of verwerken;

3° voor de taken waarmee de Vlaamse Landmaatschappij wordt belast in het kader van de uitvoering van de programmatische aanpak stikstof, met inbegrip van het organiseren en het uitvoeren van het flankerend beleid in het kader van de programmatische aanpak stikstof.

§2. De verwerkingsverantwoordelijke verwerkt de persoonsgegevens, vermeld in paragraaf 3, voor het uitvoeren van een wettelijke verplichting en voor een taak van algemeen belang en in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag, in de zin van artikel 6, lid 1, c) en e), van de algemene verordening gegevensbescherming.

De verwerkingsverantwoordelijke verwerkt de persoonsgegevens onder de volgende voorwaarden:

- 1° de persoonsgegevens worden verwerkt op een wijze die ten aanzien van de betrokkene rechtmatig, behoorlijk en transparant is;
- 2° de persoonsgegevens worden verzameld voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden als vermeld in dit artikel en mogen vervolgens niet verder op een met die doeleinden onverenigbare wijze worden verwerkt;
- 3° de persoonsgegevens worden verwerkt op een wijze die toereikend is, ter zake dienend en beperkt tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor ze worden verwerkt;
- 4° de persoonsgegevens zijn juist en als dat nodig is worden ze geactualiseerd;
- 5° alle redelijke maatregelen worden genomen om de persoonsgegevens die, gelet op de doeleinden waarvoor ze worden verwerkt, onjuist zijn, onmiddellijk te wissen of te rectificeren;
- 6° de persoonsgegevens worden bewaard in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen niet langer te identificeren dan noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor de persoonsgegevens worden verwerkt;
- 7° de persoonsgegevens worden, door passende technische of organisatorische maatregelen te nemen, op een dusdanige manier verwerkt dat een passende beveiliging ervan gewaarborgd is, zodat ze onder meer beschermd zijn tegen ongeoorloofde of onrechtmatige verwerking en tegen onopzettelijk verlies, vernietiging of beschadiging.

De verwerkingsverantwoordelijke is verantwoordelijk voor de naleving van de voorwaarden, vermeld in het tweede lid, en kan dat aantonen.

De verwerkingsverantwoordelijke informeert de betrokkenen vooraf over de verwerking van hun persoonsgegevens conform artikel 13 en 14 van de algemene verordening gegevensbescherming en informeert hen over hun rechten op basis van artikel 15 tot en met 22 van de algemene verordening gegevensbescherming.

§3. De verwerkingsverantwoordelijke verwerkt de volgende categorieën van persoonsgegevens voor de doeleinden, vermeld in paragraaf 1:

- 1° identificatiegegevens en contactgegevens met inbegrip van de wettelijke identificatiegegevens opgenomen in het Rijksregister van de natuurlijke personen en, in voorkomend geval, de Kruispuntbankregisters, waaronder het Rijksregisternummer en, in voorkomend geval, het BIS-nummer, en de identificatiegegevens die gebruikt worden voor de activiteiten die vallen onder het toepassingsgebied van het Mestdecreet van 22 december 2006 zoals onder meer het landbouwnummer, het exploitantnummer, het exploitatienummer, het uitbatenummer, het uitbatingsnummer het perceelsnummer en eender ander nummer dat door de verwerkingsverantwoordelijke of een andere bevoegde entiteit aan een betrokkene ter identificatie is toegekend;
- 2° gegevens over de burgerlijke staat, de gezinssamenstelling en over bloedof aanverwantschapsbanden evenals personeelsgegevens en gegevens aangaande derden waarop een beroep wordt gedaan in het kader van de activiteiten die betrekking hebben op de doeleinden, vermeld in paragraaf 1;
- 3° financiële en economische gegevens, waaronder gegevens over de schulden en de solvabiliteit en aangaande het beroep, de beroepsbekwaamheid, de opleiding, de vorming, de sociale situatie en gegevens in verband met de zakenrechtelijke status van personen en in verband met de zakelijke rechten waarover personen beschikken, met inbegrip van het ondernemingsnummer van betrokkenen;
- 4° gegevens beschreven in artikel 2.1.2.1 tot en met 2.1.8.1 van de VLAREME;
- 5° alle gegevens die nodig zijn voor de opmaak van een nutriëntenbalans, als vermeld in artikel 28;
- 6° alle gegevens die nodig zijn om te voldoen aan de aangifte- en registerverplichtingen, vermeld in artikel 23 en 24;
- 7° alle gegevens die nodig zijn voor de controle of de nutriënten afgezet zijn overeenkomstig de bepalingen van dit decreet en voor het toezicht op de naleving van dit decreet en zijn uitvoeringsbesluiten, waaronder alle gegevens nodig voor het uitvoeren van een doorlichting, vermeld in artikel 62, en alle gegevens, vermeld in artikel 62bis;
- 8° alle gegevens die nodig zijn voor het behandelen van aanvragen voor en het berekenen, toekennen, uitbetalen, verlenen of invorderen van subsidies, schadeloosstellingen, gebruikerscompensaties, compenserende en flankerende vergoedingen, onteigeningsvergoedingen, andere vergoedingen, toelagen, lonen, erkenningen, heffingen, belastingen, retributies of boetes, met betrekking tot de doeleinden, vermeld in paragraaf 1, en waaronder onder meer de persoonsgegevens vereist voor de uitvoering van de taken van algemeen belang met betrekking tot het dossierbeheer in het kader van de vaststelling van de PAS-referentie 2030, de berekening van de impactscores van de piekbelasters, de aanduiding van de piekbelasters en het uitvoeren van bedrijfsbezoeken;
- 9° alle gegevens die nodig zijn voor het opmaken en het uitvoeren van alle overeenkomsten die het agentschap afsluit in uitvoering van een of meerdere van de doeleinden, vermeld in paragraaf 1;
- 10° gegevens over onlinepositiebepaling;

11° de politionele, gerechtelijke en bestuursrechtelijke gegevens die verband houden met de doeleinden, vermeld in paragraaf 1, met inbegrip van de strafrechtelijke gegevens en gegevens inzake bestuurlijke vervolging en sanctionering.

§4. De verwerkingsverantwoordelijke verwerkt, voor de doeleinden, vermeld in paragraaf 1, de persoonsgegevens, vermeld in paragraaf 3, van de volgende categorieën van betrokkenen:

1° personen die activiteiten uitvoeren in het kader van de doeleinden, vermeld in paragraaf 1. Het gaat hier onder meer over:

- a) de personen, vermeld in dit decreet, zoals onder meer de personen die een aangifte indienen overeenkomstig artikel 23, §1, eerste lid, de mestvoerders, de erkende verzenders, de erkende laboratoria, de erkende praktijkcentra;
- b) de personen en instanties die advies en begeleiding geven in het kader van de doeleinden, vermeld in paragraaf 1;
- c) de personen en instanties die onderzoek uitvoeren of beschikken over expertise in het kader van de doeleinden, vermeld in paragraaf 1;
- d) de personen en instanties die meewerken aan de uitvoering van of bemiddelen in het kader van de doeleinden, vermeld in paragraaf 1;
- e) de producenten van diervoeder;
- f) de constructeurs en de onderhoudstechnici van stalsystemen;
- g) de notarissen;
- h) de landmeters, schatters en MER-deskundigen;
- i) de erkende terreinbeherende verenigingen;
- j) de gemeenten, de provincies, de lokale, regionale en internationale besturen en hun vertegenwoordigers;
- k) de regionale landschappen;
- l) de milieu- en natuurverenigingen;
- m) de landbouworganisaties;
- n) de praktijkcentra;
- o) de personen en organisaties actief in de realisatie, de ontwikkeling en de inrichting van het platteland en de open ruimte;
- p) de middenveldorganisaties;
- q) de personen aan wie een subsidie, schadeloosstelling, gebruikerscompensatie, compenserende en flankerende vergoeding, onteigeningsvergoeding, andere vergoeding, toelage, loon, erkenning, heffing, belasting, retributie of boete, toegekend of opgelegd kan worden in het kader van de doeleinden, vermeld in paragraaf 1;
- r) personen die eigenaar, verkoper, koper, kandidaat-koper, gebruiker, vruchtgebruiker, huurder, pachter of houder van een ander zakelijk of persoonlijk recht, nabuur of aangelande, zijn, van een of meerdere onroerende goederen;

2° derden waarop de personen, vermeld in punt 1°, een beroep doen voor de uitvoering van de activiteiten die vallen onder het toepassingsgebied van dit decreet, waaronder begeleidingsdiensten, adviseringsdiensten, monsternemers, laboratoria, deskundigen, dienstverleners van onlinepositiebepalingssystemen en certificerings- of ijkingsorganisaties;

3° de werknemers, de erfgenamen of legatarissen, de volmachthouders, de adviseurs of de vertegenwoordigers van de personen, vermeld in punt 1° en 2°;

4° de werknemers, de volmachthouders of de vertegenwoordigers van de Vlaamse Landmaatschappij, van de derden waarop de Vlaamse Landmaatschappij een beroep doet voor de uitvoering van haar taken en van de overheden, diensten of andere derden waarmee de Vlaamse Landmaatschappij gegevens uitwisselt of van wie de Vlaamse Landmaatschappij gegevens verkrijgt.

De persoonsgegevens worden waar mogelijk geanonimiseerd of gepseudonimiseerd indien de individualisering niet noodzakelijk of pertinent is voor de verwezenlijking van de doeleinden, vermeld in paragraaf 1, rekening houdend met het beginsel van minimale gegevensverwerking en met inbegrip van passende technische en organisatorische maatregelen als vermeld in paragraaf 2.

§5. Met behoud van de toepassing van de noodzakelijke bewaring van de persoonsgegevens voor de latere verwerking met het oog op archivering in het algemeen belang, voor wetenschappelijk of historisch onderzoek of voor statistische doeleinden, vermeld in artikel 89 van de algemene verordening gegevensbescherming, bewaart de Vlaamse Landmaatschappij als verwerkingsverantwoordelijke, de persoonsgegevens gedurende de termijnen die

noodzakelijk zijn om de doeleinden, vermeld in paragraaf 1, te vervullen, en dit overeenkomstig de regels voor het beheren, bewaren en vernietigen van bestuursdocumenten die zijn opgenomen in titel 3, hoofdstuk 3, afdeling 5, van het Bestuursdecreet, met dien verstande dat:

1° de maximale bewaartermijn tachtig jaar is;

2° de bestuursdocumenten die betrekking hebben op het behandelen van een klacht of op een aanvraag tot openbaarmaking of hergebruik van een bestuursdocument, en die persoonsgegevens bevatten, maximaal vijf jaar bewaard worden;

3° de bestuursdocumenten die verwerkt worden voor de uitvoering van controletaken als vermeld in artikel 4, §1, 2°, maximaal dertig jaar bewaard worden;

4° de bestuursdocumenten die verwerkt worden voor de uitvoering van de taak, vermeld in artikel 4, §2, bewaard worden gedurende de termijn, vermeld in artikel III.87, §1/1, derde lid, 4°, van het Bestuursdecreet.

De termijn, vermeld in het eerste lid, begint te lopen vanaf het ogenblik dat het bestuursdocument opgemaakt is. In afwijking hiervan begint die termijn, als het bestuursdocument betrekking heeft op een persoon die, overeenkomstig artikel 23, §1, een aangifte moest doen, te lopen vanaf het ogenblik dat de betrokken persoon niet langer een aangifte moet doen, overeenkomstig artikel 23, §1.

Als een rechtsmiddel wordt ingesteld tegen een beslissing over de bestuursdocumenten, vermeld in dit artikel, worden de lopende bewaartermijnen geschorst tot er een definitieve, in kracht van gewijsde gegane en uitvoerbare beslissing is genomen over het rechtsmiddel.

§6. De verwerkingsverantwoordelijke kan de persoonsgegevens meedelen aan de volgende ontvangers:

1° instanties als vermeld in artikel I.3 van het Bestuursdecreet en politionele, gerechtelijke en bestuursrechtelijke instanties;

2° de derden waarop de Vlaamse Landmaatschappij een beroep doet voor de uitvoering van haar taken als vermeld in paragraaf 1;

3° personen die ondersteunende activiteiten uitvoeren die vallen onder het toepassingsgebied van dit decreet, zoals onder meer de instanties die advies en begeleiding geven aangaande activiteiten die vallen onder het toepassingsgebied van dit decreet, erkende laboratoria, mestvoerders en praktijkcentra;

4° autoriteiten van andere landen, gemeenschappen of gewesten, die taken uitoefenen die betrekking hebben op activiteiten, vermeld in dit decreet, met een grensoverschrijdend of gewestgrensoverschrijdend karakter;

5° de advocaten, gerechtsdeurwaarders of hoven en rechtbanken, in het kader van het behandelen van juridische geschillen;

6° de Vlaamse ombudsman, als die tussenkomt in een geschil;

7° de persoon van wie persoonsgegevens worden verwerkt, en de personen in directe relatie met deze persoon, zoals onder meer diens gezinsleden, vertegenwoordigers, volmachthouders of adviseurs.

§7. Voor de uitvoering van haar taken, vermeld in dit artikel, en voor het registreren, het opslaan, het verwerken en het verzamelen van persoonsgegevens stelt de Vlaamse Landmaatschappij een of meerdere internetloketten ter beschikking. De Vlaamse Landmaatschappij zorgt voor het globale administratief beheer, de ontwikkeling, de uitvoering, het openstellen en het onderhoud, met inbegrip van de noodzakelijke actualiseringen, van de door haar ter beschikking gestelde digitale loketten.

De Vlaamse Landmaatschappij, als verwerkingsverantwoordelijke, staat in voor het beheer, de bewaring en de verwerking van de persoonsgegevens die ze via digitale loketten verkrijgt.

De toegang tot de internetloketten gebeurt via de website van de Vlaamse Landmaatschappij. De verwerkingsverantwoordelijke verduidelijkt in een privacyverklaring welke verwerkingen er gebeuren binnen de internetloketten. Hij neemt met het oog op transparantie en de garantie van de rechten van betrokkenen in zijn communicatie met de betrokkenen een verwijzing op naar de vindplaats van de privacyverklaring.

De toegang tot de internetloketten die, in uitvoering van dit decreet ter beschikking worden gesteld, is beveiligd en vereist een authenticatie met e-id of een vergelijkbare authenticatiesleutel.

De Vlaamse Landmaatschappij zorgt dat de digitale loketten en eventuele andere digitale systemen die ze

ontwikkelt en toepast, voldoen aan de vereisten van de algemene verordening gegevensbescherming, in het bijzonder wat betreft de vereisten van gegevensbescherming door ontwerp en door standaardinstellingen als vermeld in artikel 25 van de algemene verordening gegevensbescherming.

§8. De Vlaamse Regering kan de nadere regels vaststellen in uitvoering van dit artikel en kan onder meer:

1° de modaliteiten voor de verwerking van de persoonsgegevens nader bepalen;

2° de doeleinden waarvoor persoonsgegevens worden verwerkt, verder aanvullen of wijzigen en nader bepalen, evenals de verdere modaliteiten ter zake bepalen;

3° de categorieën van persoonsgegevens aanvullen of wijzigen en nader bepalen, evenals de verdere modaliteiten ter zake bepalen;

4° de categorieën van betrokkenen aanvullen of wijzigen en nader bepalen, evenals de verdere modaliteiten ter zake bepalen;

5° de categorieën van ontvangers aanvullen of wijzigen en nader bepalen, evenals de verdere modaliteiten ter zake bepalen;

6° de persoonsgegevens die rechtstreeks bij de betrokkenen worden opgevraagd en de instanties of overheden bij dewelke de categorieën van persoonsgegevens worden verkregen aanvullen of wijzigen en nader bepalen, met inbegrip van het bepalen van de modaliteiten waaronder persoonsgegevens opgevraagd kunnen worden bij de betrokkene zelf dan wel bij de overheid of instantie die erover beschikt;

7° de bewaartermijn van persoonsgegevens aanvullen of wijzigen en nader bepalen, evenals de verdere modaliteiten ter zake bepalen;

8° verdere modaliteiten over de uitwisseling van de persoonsgegevens nader bepalen.

12. Het komt de stellers van het Ontwerp toe om erover te waken dat – en dit ook voor de bestaande wet- en regelgeving – elke verwerking die in onderhavige context zal plaatsvinden een rechtvaardigingsgrond vindt in artikel 6 AVG.
13. Het Ontwerp of de nota aan de Vlaamse Regering vermelden niet expliciet op grond van welke rechtvaardigingsgrond in de AVG de verwerking van persoonsgegevens zal plaatsvinden. De VTC gaat er van uit dat de gegevens verwerkt worden op basis van de rechtvaardigingsgrond “taak van algemeen belang”, waar het dossierbeheer betreft.
14. Een loutere verwijzing naar de tekst van de AVG volstaat niet. Wat de verwijzing naar punt e) betreft, moet verduidelijkt worden van welke taak van algemeen belang of openbaar gezag bedoeld wordt.
15. De VTC wenst in herinnering te brengen dat elke overheidsinmenging in de bescherming van de persoonlijke levenssfeer zoals gewaarborgd door artikel 8 van het EVRM², artikel 7 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie samengelezen met artikel 52.1 van het Handvest en artikel 22 van de Grondwet moet worden voorgeschreven in een 'voldoende precieze wettelijke bepaling' die beantwoordt aan een dwingende maatschappelijke behoefte en evenredig is met de nagestreefde doelstelling. In een dergelijke precieze wettelijke bepaling moeten de essentiële elementen³ van de met de overheidsinmenging gepaard gaande verwerkingen van persoonsgegevens omschreven zijn.⁴

² Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden.

³ Artikel 6 AVG vermeldt de volgende elementen:

- het doel van de verwerking;
- de types of categorieën van te verwerken persoonsgegevens; Deze gegevens moeten bovendien beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt („minimale gegevensverwerking”);
- de betrokkenen;
- de entiteiten waaraan en doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt;
- de opslagperioden;
- de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke(n).

⁴ EHRM, arrest *Rotaru c. Roumania*, 4 mei 2000; GWH 23 april 2015, arrest nr. 44/2015, 63; GWH 5 oktober 2017, arrest nr. 100/2017, 17; GWH 15 maart 2018, arrest nr. 29/2018, 26; GwH 14 januari 2021, arrest nr. 2/2021, overw. B.22.1.e.e.; GwH 18 november 2021, arrest nr. 158/2021, overw. B.6; GwH 9 december 2021, B.53.1-B.53.2; R.v.St, adv. 68.936/AV van 7 april 2021 over een voorontwerp van wet *betreffende maatregelen van bestuurlijke politie tijdens een epidemische noodsituatie*, Parl.St. Kamer, 2020-2021, doc. nr. 551951/001, 94-98; SCHRAM, F., *Privacy & persoonsgegevens. Handboek*, Brussel, Politeia, 2023, 93-

16. Voor verwerkingen op basis van artikel 6, lid 1, e) AVG⁵, die niet zozeer betrekking hebben op het privé-leven, maar eerder enkel op de bescherming van persoonsgegevens, moet het doeleinde voldoende duidelijk blijken uit de taak van algemeen belang of voor de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is verleend door unierecht of lidstatelijk recht. Andere elementen van de verwerking die al duidelijk (eventueel impliciet) blijken uit de bestaande wetgeving moeten niet per se herhaald worden. De VTC vindt het niettemin een goede praktijk om dat wel te doen om een uniform kader te creëren waarop verschillende uitvoeringsbesluiten kunnen steunen. Bovendien maakt dit het veel gemakkelijker om de verwerkingen van persoonsgegevens te toetsen aan de AVG, zowel voor de toezichthouder als voor de betrokkenen. Er is dus een onderscheid te maken tussen de legaliteitstoets (eisen waaraan de wettelijke basis moet voldoen om geldig te zijn) en de conformiteitstoets aan de AVG.
17. Aangezien met de vermelding van de essentiële elementen ook minstens gedeeltelijk tegemoetgekomen wordt aan artikel 5, 1, a) AVG, dat bepaalt dat persoonsgegevens moeten worden verwerkt op een wijze die ten aanzien van de betrokkene behoorlijk en transparant is, zal het ontbreken van deze elementen zwaardere transparantiemaatregelen vragen. Er zal immers niet naar wetgeving waarin de verwerking uitdrukkelijk geregeld is, kunnen verwezen worden.
18. De opstellers van de wettelijke en reglementaire teksten zullen moeten inschatten of de beoogde verwerking een meer uitgewerkte rechtsgrond nodig heeft. Daarbij moet in eerste instantie gekeken worden naar de graad van inmenging van de overheid in het privé-leven.

3. Doelbinding

19. Persoonsgegevens moeten voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden worden verzameld en mogen vervolgens niet verder op een met die doeleinden onverenigbare wijze worden verwerkt (artikel 5, 1, b) AVG).
20. De volgende taken, die weliswaar doeleinden impliceren, worden in het Ontwerp vermeld:
- het evalueren van het bestaande mestbeleid;
 - het vormgeven van aanpassingen aan het mestbeleid en aan mestactieplannen;
 - het verduidelijken en uitwerken van maatregelen in het kader van het mestbeleid;
 - het bespreken van de maatregelen die gelden op beschermingsstroken in het kader van waterkwaliteit en waterveiligheid;
 - de begeleiding van land- en tuinbouwers met het oog op het behalen van een betere waterkwaliteit;
 - het bespreken van de MAP-meetpunten;
 - het uitwerken van de principes “grondgebondenheid” en “veedichtheid”;
 - het bespreken en aktenemen van wetenschappelijk onderzoek in het kader van het mestbeleid;
 - het opvolgen van de maatregelen inzake grondloze tuinbouw;
 - het bespreken van maatregelen voor mestverwerkers en vergistingsinstallaties;
 - het bespreken van de goede bodem-, teelt- en bemestingspraktijken;
 - het verduidelijken van de auto-executieve maatregelen;
 - het bespreken van de opstart van gebiedscoalities.
21. De nota vermeldt echter:

De taken die opgenomen zijn in paragraaf 4 betreffen een niet-limitatieve lijst van taken. Deze lijst is gebaseerd op hetgeen ter zake in de toelichting bij het wijzigingsdecreet van 20 december 2024 vermeld is.

116, 155-162; DEGRAVE, E., "L'é-gouvernement et la protection de la vie privée – Légalité, transparence et contrôle", Collection du CRIDS, Larcier, Brussel, 2014, p. 161 e.v.

⁵ "e) de verwerking is noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen;"

22. De doeleinden waarvoor persoonsgegevens verwerkt worden, dienen echter welbepaald, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigd te zijn, wat niet het geval is als de lijst niet limitatief is. Er wordt delegatie gegeven aan de minister in het nieuwe artikel artikel 12.3.1 van de VLAREME. De VTC verwijst tevens naar hetgeen hoger uiteengezet is onder punt 15.
23. De VTC is echter van oordeel dat de doeleinden waarvoor persoonsgegevens verwerkt worden duidelijk omschreven moeten zijn in het Ontwerp en vraagt dan ook om het Ontwerp in die zin aan te passen.

4. Verantwoordelijkheid

24. Artikel 4, 7) AVG bepaalt dat voor de verwerkingen waarvan de regelgeving het doel en de middelen vastlegt, de **verwerkingsverantwoordelijke** diegene is die daarin als dusdanig wordt aangewezen.
25. Het Ontwerp bevat geen specifieke en expliciete bepalingen. Het is nochtans van belang dat de betrokkenen perfect weten tot wie zich te richten met het oog op het uitoefenen en afdwingen van de hen door de AVG toegekende rechten.
26. Het decreet spreekt over de Vlaamse Landmaatschappij als verwerkingsverantwoordelijke, maar dit kan in casu niet van toepassing zijn aangezien de gegevens blijkbaar verwerkt worden door het opvolgingsorgaan. Wat is het statuut van dit orgaan? Is dit een verwerkingsverantwoordelijke of een verwerker ? De VTC beveelt dan ook om de verwerkingsverantwoordelijke uitdrukkelijk op te nemen in het Ontwerp, in afwachting van een aanpassing van het decreet en één en ander toe te lichten in de nota.
27. De decreetgever, de Vlaamse Regering en de verwerkingsverantwoordelijken moeten nagaan of het uitvoeren van een **gegevensbeschermingseffectenbeoordeling** (GEB - artikel 35 AVG, artikel 23 Kaderwet)⁶ voor de verschillende gegevensstromen al dan niet noodzakelijk is.
28. De VTC verwijst naar haar **lijst**⁷ met verwerkingen waarvoor een Vlaamse bestuursinstantie een GEB moet uitvoeren conform artikel 35,4 van de AVG.
29. De VTC wijst erop dat een GEB aan de VTC kan worden voorgelegd voor advies. Bij een hoog risico is de consultatie van de VTC verplicht.⁸

⁶ Voor meer uitleg over en model van GEB, zie:

- <https://www.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie/verplichtingen-bij-het-verwerken-van-persoonsgegevens/gegevensbeschermingseffectbeoordeling-dpia>

- Info op website van de federale Gegevensbeschermingsautoriteit:

<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/professioneel/avg/effectbeoordeling-geb>

- Aanbeveling CBPL nr. 01/2018 (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2008.pdf>)

- Richtlijnen Groep 29 (WP 248) (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/handleiding-gegevensbeschermingseffectbeoordeling.pdf>)

⁷ Beslissing VTC nr. O/2020/01 van 14 januari 2020 betreffende Aanname van de lijst met verwerkingen waarvoor een Gegevensbeschermingseffectbeoordeling dient te worden uitgevoerd conform artikel 35.4 van de Algemene Verordening Gegevensbescherming door Vlaamse bestuursinstanties <https://www.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie/machtigingen-en-adviezen-vlaamse-toezichtcommissie/lijst-vtc-criteria-geb-dpia>

⁸ Artikel 36, AVG bepaalt dit als volgt: “Wanneer uit een gegevensbeschermingseffectbeoordeling krachtens artikel 35 blijkt dat de verwerking een hoog risico zou opleveren indien de verwerkingsverantwoordelijke geen maatregelen neemt om het risico te beperken, raadpleegt de verwerkingsverantwoordelijke voorafgaand aan de verwerking de toezichthoudende autoriteit.”

5. Minimale gegevensverwerking

30. Conform artikel 5.1, c) AVG, moeten de persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.
31. De **categorieën betrokkenen** zijn minstens de leden van het opvolgingsorgaan, maar wellicht ook landbouwers of nog andere personen die het voorwerp uitmaken van besprekingen of beslissingen van het opvolgingsorgaan. Dit is evenwel niet duidelijk in het Ontwerp terwijl er ook niet verwezen kan worden naar de categorieën die in het decreet opgenomen zijn. Dit dient dan ook verduidelijkt te worden in het Ontwerp.
32. Het betreft verder minstens de volgende **categorieën gegevens**: contact- en identificatiegegevens, beroepsgegevens. Maar ook hier geldt dezelfde opmerking. De categorieën gegevens dienen ook duidelijk aangegeven te worden in het Ontwerp.
33. Wat de **personen die toegang krijgen tot de gegevens** betreft: de leden van het opvolgingsorgaan en de personeelsleden van de Vlaamse Landmaatschappij.
34. De VTC benadrukt dat de toegang tot de gevraagde gegevens enkel kan open gesteld worden voor de taken en het werkgebied waar iedere medewerker voor bevoegd is.
35. In het Ontwerp wordt specifiek de **mededeling** geregeld van gegevens. Er zal rekening moeten gehouden worden met artikel 8 van het Vlaams e-govdecreet van 18 juli 2008, dat aan Vlaamse instanties de verplichting oplegt om protocollen af te sluiten voor de mededeling van persoonsgegevens naar een andere instantie of naar een externe overheid of naar een private organisatie of daarvoor een beraadslaging te vragen.
36. De VTC wijst erop dat optioneel advies aan haar kan gevraagd worden over een ontwerpprotocol.
37. Krachtens artikel 5.1, e) AVG mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard, in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, dan noodzakelijk voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.
38. Wat de **bewaartermijn** betreft, bepaalt het Mestdecreet :

§5. Met behoud van de toepassing van de noodzakelijke bewaring van de persoonsgegevens voor de latere verwerking met het oog op archivering in het algemeen belang, voor wetenschappelijk of historisch onderzoek of voor statistische doeleinden, vermeld in artikel 89 van de algemene verordening gegevensbescherming, bewaart de Vlaamse Landmaatschappij als verwerkingsverantwoordelijke, de persoonsgegevens gedurende de termijnen die noodzakelijk zijn om de doeleinden, vermeld in paragraaf 1, te vervullen, en dit overeenkomstig de regels voor het beheren, bewaren en vernietigen van bestuursdocumenten die zijn opgenomen in titel 3, hoofdstuk 3, afdeling 5, van het Bestuursdecreet,

	met	dien	verstande	dat:
1° de	maximale	bewaartermijn	tachtig jaar	is;
2° de bestuursdocumenten die betrekking hebben op het behandelen van een klacht of op een aanvraag tot openbaarmaking of hergebruik van een bestuursdocument, en die persoonsgegevens bevatten, maximaal vijf jaar bewaard worden;				
3° de bestuursdocumenten die verwerkt worden voor de uitvoering van controletaken als vermeld in artikel 4, §1, 2°,	maximaal	dertig jaar	bewaard	worden;
4° de bestuursdocumenten die verwerkt worden voor de uitvoering van de taak, vermeld in artikel 4, §2, bewaard worden gedurende de termijn, vermeld in artikel III.87, §1/1, derde lid, 4°, van het Bestuursdecreet.				

De termijn, vermeld in het eerste lid, begint te lopen vanaf het ogenblik dat het bestuursdocument opgemaakt is. In afwijking hiervan begint die termijn, als het bestuursdocument betrekking heeft op een persoon die, overeenkomstig artikel 23, §1, een aangifte moest doen, te lopen vanaf het ogenblik dat de betrokken persoon niet langer een aangifte moet doen, overeenkomstig artikel 23, §1.

Als een rechtsmiddel wordt ingesteld tegen een beslissing over de bestuursdocumenten, vermeld in dit artikel, worden

de lopende bewaartermijnen geschorst tot er een definitieve, in kracht van gewijsde gegane en uitvoerbare beslissing is genomen over het rechtsmiddel.

39. Het is echter niet duidelijk of deze termijnen wel alle bestuursdocumenten dekken.
40. Bij ontstentenis van enige expliciete bepaling, wijst de VTC erop dat de maximumtermijnen van artikel III.87 van het Bestuursdecreet niet overschreden mogen worden. De VTC maakt een voorbehoud inzake de gepastheid van deze termijnen, die altijd door de opsteller geëvalueerd moet worden.

6. Juistheid

41. Persoonsgegevens moeten juist zijn en zo nodig worden geactualiseerd (artikel 5, 1, d) AVG).
42. Het Ontwerp bevat geen bepalingen hierover. De VTC beveelt aan dat de verwerkingsverantwoordelijke hiertoe de nodige maatregelen neemt.

7. Rechten van de betrokkenen en transparantie

43. Artikel 12 AVG bepaalt dat de verwerkingsverantwoordelijke passende maatregelen neemt opdat de betrokkene de in de artikelen 13 en 14 AVG bedoelde informatie en de in de artikelen 15 tot en met 22 en artikel 34 AVG bedoelde communicatie in verband met de verwerking in een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm en in duidelijke en eenvoudige taal ontvangt.
44. De VTC is van oordeel dat het aanbevolen is om de **vermeldingen** zoals bedoeld in het vorige randnummer, op te nemen in de communicatie met de burger zodat de betrokkenen goed geïnformeerd worden over de verwerking van hun persoonsgegevens en het voor de betrokkenen duidelijk is wat hun rechten zijn en tot wie zij zich moeten richten voor de uitoefening van hun rechten.

8. Beveiligingsmaatregelen

45. Artikel 32 AVG verplicht de verwerkingsverantwoordelijke om gepaste technische en organisatorische maatregelen te treffen die nodig zijn voor de bescherming van de persoonsgegevens. Deze maatregelen moeten een passend beveiligingsniveau verzekeren rekening houdend, enerzijds, met de stand van de techniek ter zake en de kosten voor het toepassen van de maatregelen en, anderzijds, met de aard van de te beveiligen gegevens en de potentiële risico's.
46. De VTC wijst erop dat aangezien de gegevens niet duidelijk afgebakend zijn een bijzondere aandacht vereist is inzake informatieveiligheid.
47. Artikel 32 AVG wijst op een aantal voorbeeldmaatregelen om, waar passend, een op het risico afgestemd beveiligingsniveau te waarborgen:
- de pseudonimisering en versleuteling van persoonsgegevens;
 - het vermogen om op permanente basis de vertrouwelijkheid, integriteit, beschikbaarheid en veerkracht van de verwerkingssystemen te garanderen;
 - het vermogen om bij een fysiek of technisch incident de beschikbaarheid van en de toegang tot de persoonsgegevens tijdig te herstellen;
 - een procedure voor het op gezette tijdstippen testen, beoordelen en evalueren van de doeltreffendheid van de technische en organisatorische maatregelen ter beveiliging van de verwerking.

48. Voor de concrete uitwerking hiervan wijst de VTC op de aanbeveling⁹ ter voorkoming van gegevenslekken en op de referentiemaatregelen¹⁰ die bij elke verwerking van persoonsgegevens in acht zouden moeten worden genomen. De VTC benadrukt ook het belang van een behoorlijk gebruikers- en toegangsbeheer¹¹ en een logging van de toegangen zodat de functionaris en de toezichthouders kunnen controleren wie wanneer toegang had tot welke gegevens, wat zijn/haar acties waren en waarom¹².
49. Voor zover er gedacht wordt aan het gebruik van cloudtoepassingen, verwijst de VTC naar haar adviezen en aanbevelingen daarover.¹³

III. BESLUIT

50. De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid:
- de rechtvaardigingsgrond opnemen in het Ontwerp (luik 2);
 - de doeleinden van de verwerkingen duidelijk omschrijven in het Ontwerp (luik 3);
 - de verwerkingsverantwoordelijke opnemen in het Ontwerp en de rol van het opvolgingsorgaan toelichten in de nota (luik 4);
 - de categorieën betrokkenen en persoonsgegevens nader omschrijven in het Ontwerp (luik 5);
 - de bewaartermijnen herevalueren en deze verantwoorden in de nota (luik 5);
 - de nodige maatregelen nemen voor de juistheid van de gegevens (luik 6);
 - de transparantiemaatregelen uitwerken (luik 7).
51. Verder dat de VTC opmerken dat er heel wat zaken impliciet gesuggereerd worden, eerder dan vastgelegd, wat weinig houvast geeft, aan de betrokkenen.

Hans Graux,
Voorzitter VTC

Getekend door: Hans Graux (Signature)
Getekend op: 2025-05-09 10:30:34 +02:00
Reden: Ik keur dit document goed

⁹ Aanbeveling CBPL nr. 01/2013

(<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2013.pdf>)

¹⁰ Referentiemaatregelen CBPL voor de beveiliging van elke verwerking van persoonsgegevens, Versie 1.0
(<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/nota-inzake-de-beveiliging-van-persoonsgegevens.pdf>)

¹¹ Zie ook Aanbeveling CBPL nr. 01/2008

(<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2008.pdf>)

Verschillende instanties kunnen hiervoor aangepaste technologische oplossingen bieden (zoals bijvoorbeeld de Kruispuntbank van de Sociale zekerheid).

¹² *Audit trailing of beveiligd controlespoor.*

¹³ <https://www.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie/domeinen/cloud>